

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДВНЗ «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПСИХОЛОГІЇ**

Електронне науково-практичне видання

ЗБІРНИК ТЕЗ

**I Міжнародної науково-практичної конференції
викладачів і аспірантів**

**«Соціально-економічні та гуманітарні аспекти
світових інноваційних трансформацій»**

30 березня 2016 р.

м. Київ

УДК 373/.378.013:316.422](082)(0.034.44)

ББК 74я43

С69

Організатор конференції:

Навчально-науковий інститут менеджменту та психології ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»

Збірник містить матеріали за такими тематичними напрямками:

- *Механізми формування та удосконалення системи управління проектами економічного та соціального спрямування в умовах суспільно-політичних трансформацій в Україні;*
- *Теоретико-методичні засади розвитку управління навчальними закладами та педагогіки вищої школи в сучасному ІТ-середовищі;*
- *Психолого-педагогічний супровід навчально-професійної діяльності майбутніх фахівців;*
- *Підвищення якості трудового потенціалу в контексті реалізації компетентнісного підходу засобами професійної освіти;*
- *Українська післядипломна педагогічна освіта: традиції, інновації, транзити*

Учасники конференції:

- *ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (м. Київ);*
- *International academy of social-economic sciences (Грузія);*
- *International mind education institute (Республіка Корея);*
- *Республіканський інститут професійної освіти (Білорусь);*
- *Український біблійний університет (Канада);*
- *Академія імені Яна Длугоша в Ченстохові (Польща);*
- *Казахський Національний університет імені аль-Фарабі (Казахстан);*
- *Запорізька державна інженерна академія (м. Запоріжжя);*
- *Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти (м. Суми).*

Соціально-економічні та гуманітарні аспекти світових інноваційних трансформацій: Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції викладачів і аспірантів 30 березня 2016 р. – К.: ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», 2016. – 1 електрон. опт. диск [електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://umo.edu.ua/materiali-konferencij-nimp/i-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferenc-30-03>.

Матеріали подано в авторській редакції

Висловлені у виданні думки належать виключно авторам

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір і точність наведених фактів, цитат, статистичних даних та інших відомостей

© ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», 2016

Г. А. Полякова

кандидат педагогічних наук, доцент

*керівник відділу забезпечення якості освіти та інноваційного розвитку,
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця,
м. Харків*

САМООЦІНКА РОЗВИТКУ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Соціальне замовлення постійно висуває до системи освіти потреби щодо забезпечення всіх сфер життєдіяльності суспільства кваліфікованими фахівцями та вимоги щодо якості їх професійної підготовки. Зміни зовнішнього середовища зумовлюють необхідність трансформації та розвитку локальних освітніх середовищ, зокрема вищого навчального закладу.

Освітнє середовище вищого навчального закладу являє собою систему соціально-психологічних, інформаційних, організаційно-діяльнісних, фізичних та віртуальних умов, впливів і ресурсів, що складають основу особистісно-професійного розвитку (саморозвитку) та самореалізації суб'єктів освітнього процесу.

Для задоволення освітніх потреб і вимог на рівні суспільства, замовників і споживачів вищої освіти, забезпечення конкурентоспроможності вищого навчального закладу потрібні: стратегічне бачення майбутнього ВНЗ та пріоритетних напрямів його розвитку; прогнозування необхідних змін освітнього середовища; попередження можливих проблем; запровадження ефективної системи управління розвитком.

Розвиток освітнього середовища вищого навчального закладу можна розглядати як: 1) процес прогресивної коеволюції його складових на різних рівнях структури управління ВНЗ з урахуванням змін і пріоритетів розвитку зовнішнього середовища; 2) результат керованих та некерованих кількісно-якісних змін станів його компонентів.

Одним із інструментів управління організацією, який дає змогу регулярно оцінювати діяльність будь-якої організаційної структури з метою її вдосконалення є самооцінювання. Суть самооцінювання полягає у всебічному та

систематичному аналізу видів та результатів діяльності організації з погляду систем управління якістю або моделі досконалості [4].

Аналіз наукових джерел щодо поняття самооцінки у галузях організаційного та освітнього менеджменту дозволяє визначити, що самооцінка за своєю суттю розглядається як: інструмент управління, який дозволяє компаніям отримати всебічну картину своєї діяльності (Д. В. Маслов, П. Ватсон); спосіб зіставлення своєї діяльності і результатів з моделлю роботи організації, що є зразком, прикладом для інших (Е. В. Мінько); виявлення процесів і явищ, що вимагають змін для підвищення конкурентоспроможності (Т. Конті); набір оціночних критеріїв (Д. В. Маслов); самодіагностування організації з охопленням всієї діяльності і залученням всіх співробітників (О. С. Щукин); процес оцінки керівниками ефективності їх роботи на всіх рівнях та областях відповідальності (Leo Sun).

Самооцінка освітнього закладу – процес всебічної або сегментної оцінки діяльності ВНЗ за власною ініціативою, що дозволяє отримати інформаційну базу для подальших поліпшень [1].

Самооцінка вищого навчального закладу має здійснюватися на всіх рівнях організаційної структури із залученням всіх категорій суб'єктів освітнього процесу, а саме: керівником ВНЗ, заступниками керівника (за напрямками діяльності ВНЗ), керівниками структурних підрозділів (факультетів, кафедр, відділів, центрів тощо), викладачами, студентами відповідно до специфіки діяльності (управлінської, педагогічної, навчально-пізнавальної).

Розглядаючи академічну самооцінку студентів, С. В. Малихіна виокремлює: прогностичну, коригувальну, ретроспективна самооцінку [2], О. О. Резван розкриває два компоненти самооцінки майбутнього фахівця: когнітивний, що визначається інтелектуальними операціями порівняння себе з іншими людьми, з внутрішніми еталонами; емоційний, який характеризується особистим ставленням до результатів діяльності, відносин тощо [3].

Самооцінка розвитку освітнього середовища вищого навчального закладу передбачає здійснення системного та систематичного аналізу динаміки змін його компонентів на основі визначених груп індикаторів та кількісно-якісних

показників бажаних станів, отримання достатньої інформаційної бази для подальших поліпшень якості надання освітніх послуг вищим навчальним закладом та забезпечення його конкурентоспроможності.

Важливою складовою самооцінки розвитку освітнього середовища ВНЗ є побудова системи індикаторів та показників, бажаних станів розвитку, співставлення з ними фактичних значень, що дозволять отримати уявлення про динаміку та якість змін що передбачалися.

Таблиця

Показники стану та розвитку компонентів освітнього середовища вищого навчального закладу відповідно до пріоритетних завдань

Компоненти освітнього середовища	Завдання розвитку освітнього середовища ВНЗ	Групи показників стану та розвитку освітнього середовища ВНЗ
Суб'єктний	Фасилітативна підтримка розвитку суб'єктів освітнього процесу відповідно до вимог ринку освітніх послуг	Якість контингенту студентів
		Якість складу науково-педагогічних працівників
		Склад зовнішніх стейкхолдерів ВНЗ (учні ЗНЗ, абітурієнти, батьки, роботодавці, представники органів державного управління)
Змістовно-методичний	Забезпечення якості змісту освіти відповідно до національних і міжнародних стандартів, певного рівня, Національної рамки кваліфікації України, Рамки кваліфікації Європейського простору вищої освіти	Якість освітніх програм
		Якість навчально-методичного забезпечення (у тому числі електронного мультимедійного інтерактивного)
		Нормативно-методичне та програмне забезпечення безперервності освітнього процесу (загальна – вища – післядипломна освіта – виробнича сфера)
Інформаційний	Підтримка та розвиток іміджу ВНЗ у національному і світовому освітньому просторі	Підтримка корпоративної інформаційної системи закладу
		Підтримка сайту та соціальних мереж ВНЗ
		Якість нормативно-інструктивне забезпечення інноваційних напрямів діяльності
		Маркетингово-моніторинговий супровід розвитку освітнього середовища ВНЗ
		Якість публічної інформації
Організаційно-діяльнісний	Створення сприятливих умов та якісне виконання	Міжнародна активність ВНЗ
		Якість навчального процесу

	функцій за напрямками діяльності суб'єктів освітнього процесу	Якість результатів компетентісно-орієнтованого навчання
		Реалізація людиноцентрованого підходу до управлінських та освітніх процесах
		Якість та результативність наукової діяльності науково-педагогічних працівників і студентів
		Якість освітньої інноваційної діяльності
		Якість підвищення кваліфікації та підготовки науково-педагогічних працівників
		Якість академічної мобільності суб'єктів ВНЗ
		Якість студентського самоврядування
Соціально-комунікативний	Побудова системи ефективних зовнішніх та внутрішніх соціальних комунікацій	Розвиток організаційної культури, спрямованої на саморозвиток суб'єктів ВНЗ
		Підтримка позитивного соціально-психологічного клімату ВНЗ
		Якість педагогічного спілкування та взаємодія суб'єктів освітнього процесу
		Якість міжнародних комунікацій та партнерства
		Якість взаємодії та партнерства із замовниками та споживачами освітніх послуг ВНЗ
Просторово-предметний та матеріально-технічний	Розвиток фізичного та віртуального освітнього простору ВНЗ	Матеріально-технічні умови освітнього процесу
		Комп'ютерне, мережеве забезпечення
		Дизайн та обладнання навчальних кабінетів
Ресурси розвитку	Ресурсне забезпечення розвитку освітнього середовища ВНЗ	Фінансова підтримка, диверсифікація джерел фінансування
		Залучення нематеріальних активів
		Якість житлово-побутових умов і соціального захисту суб'єктів освітнього процесу.

Моделювання, організація та проведення якісної самооцінки розвитку освітнього середовища є складовою стратегічного управління вищим навчальним закладом, інструментом координації та самоспрямування дій суб'єктів освітнього процесу для забезпечення його конкурентоспроможність на ринку освітніх послуг, задоволення освітніх потреб на рівні держави, навчального закладу та суб'єктів вищої освіти.

Список використаних джерел:

1. Беденко Н. Н. Базовые модели и опыт самооценки деятельности современного вуза / Н. Н. Беденко // Материалы XV Международной научно-технической конференции «Экономика и эффективность организации производства – 2011». [електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.science-bsea.bgita.ru/>.
2. Малихіна С. В. Методика самооцінки та її здійснення суб'єктом навчальної діяльності [електронний ресурс] / С. В. Малихіна // Science and Education a New Dimension. – 2013. – Vol.1., February. – pp.122-126. – Режим доступу: http://seanewdim.com/uploads/3/2/1/3/3213611/seanewdim_voll_2013_01.pdf.
3. Резван О. О. Рефлексивна самооцінка особистих ресурсів студентів / О. О. Резван // Педагогічний процес: теорія і практика. – 2014. – Вип. 2. – С. 9–13.
4. Словопедія [електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://slovopedia.org.ua/61/53409/389056.html>.

О.О. Почуєва,
кандидат педагогічних наук,
провідний фахівець відділу забезпечення
якості освіти та інноваційного розвитку
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця,
м. Харків

**МАРКЕТИНГО-МОНІТОРИНГОВА ДІЯЛЬНІСТЬ, ЯК ЗАСІБ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВИЩОГО
НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ**

Розвиток ринкової економіки в Україні, реформи в системі освіти, висуває якісно нові вимоги до управління конкурентоспроможністю вищих навчальних закладів. У зв'язку з цим виникає необхідність у вдосконаленні управління конкурентоспроможністю вищих навчальних закладів шляхом використання сучасних принципів менеджменту, маркетингу.